

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 lipca 2013 roku powód K. S. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. kwoty 200 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że strony w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarły ze sobą umowę przewozu, w wykonaniu której powód na podstawie zlecenia transportowego miał wykonać usługę transportowa na rzecz pozwanej spółki. Po dokonanych załadunku oraz otrzymaniu dokumentów, powód sprawdził opakowanie, które nie nosiło śladów naruszenia lub uszkodzenia. W trakcie kontroli przeprowadzonej przez angielskie służby celne wykryto 900 kartonów papierosów ukrytych w przesyłce. Urząd Celny w Wielkiej Brytanii zatrzymał należący do powoda ciągnik siodłowy oraz naczepę chłodnią. W związku z tym powód poniósł znaczne koszty, w tym:

- kwotę 15.649,50 złotych (3.000 £) tytułem kary nałożonej przez U. B. A. w związku z kontrolą graniczną;
- kwotę 4.694,85 złotych (900 £) tytułem szkody poniesionej na skutek konieczności podstawienia drugiego samochodu – tira z naczepą;
- kwotę 3.000 złotych tytułem szkody poniesionej w związku 2,5 miesięcznym przestojem kierowcy;
- kwotę 15.000 złotych tytułem szkody poniesionej w związku z 2,5 miesięcznym przestojem samochodu i naczepy;
- kwotę 10.000 złotych tytułem szkody poniesionej w związku z 2,5 miesięczną przerwą w posiadaniu w/w środków transportu, a tym samym brakiem dochodów i utraconych korzyści.

Powód wskazał, że przedmiotowym pozwem dochodzi jedynie części roszczenia (pozew k. 1-20).

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwany podniósł zarzut przedawnienia dochodzonej przez powoda należności. Zakwestionował, że był nadawcą przesyłki przewożonej przez powoda oraz, że załadunek przesyłki odbywał się w magazynie pozwanego. Pozwany podniósł, że w niniejszej sprawie działał jedynie jako przewoźnik umowny, natomiast powodowi jako podwykonawcy zlecił wykonanie transportu. Faktycznym nadawcą był M. O. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą PPHU (...), a przesyłka przechowywana w magazynie spółki (...) sp. z o.o. została wydana powodowi w takim stanie, w jakim przekazana została przez nadawcę. Pozwany zaprzeczył również aby doszło do ujawnienia przemytu 900 kartonów papierosów oraz zakwestionował istnienie i wysokość szkody (odpowiedź na pozew k. 28-56).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie umowy przewozu z dnia 4 listopada 2010 roku M. O. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą PPHU (...) zlecił (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. przewiezienie dwóch palet o wymiarach 100 cm x 120 cm i wysokości 100 cm i 110 cm oraz wadze 300 kg na trasie od magazynu (...) sp. z o.o. znajdującego się w O. do siedziby odbiorcy - spółki (...) Ltd z siedzibą w L.. Według deklaracji M. O. przedmiotem przewozu był sprzęt AGD.

M. O. przesłał zaświadczenie o nadaniu numeru REGON. Dokument ten nie budził wątpliwości.

(dowód: międzynarodowe zlecenie spedycyjno przewozowe k. 56; faktura VAT – k. 48, loading list – k. 49-53; licencja – k. 54; zeznania świadka M. Ł. – k. 75-78; zeznania świadka P. L. – k. 145-146)

Na podstawie umowy przewozu z dnia 5 listopada 2010 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. zleciła podprzewoźnikowi K. S. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) przewóz samochodem-chłodnią tzw. drobnicy, w tym dwóch opisanych wyżej palet z magazynu zbiorczego w O. do magazynu zbiorczego firmy (...) Ltd. w E. w Wielkiej Brytanii. Załadunek miał nastąpić w dniu 5 listopada 2010 roku, a rozładunek w dniu 8 listopada 2010 roku.

(dowód: zlecenie na transport międzynarodowy k. 6; list przewozowy – k. 7; zeznania świadka M. Ł. – k. 75-78; zeznania świadka P. L. k. 144-146; przesłuchanie w charakterze strony powoda K. S. k. 147-149)

M. O. dostarczył przesyłkę do magazynu zbiorczego znajdującego się w O.. Ładunek umieszczony był na paletach większych niż standardowa paleta przemysłowa i opakowany grubą czarną folią w sposób, który uniemożliwił ustalenie z zewnątrz faktycznej zawartości palet, a jedynie stwierdzenie, że są tam kartony. W dwóch paletach zostało ukryte 900 kartonów papierosów. Palety zostały załadowane na pojazd należący do K. S.. W trakcie załadunku zarówno pracownik magazynowy, jak i kierowca powoda nie spostrzegli żadnych odstępstw towaru od zadeklarowanego w liście przewozowym.

Najczęściej przesyłki opakowane są przezroczystą folią stretchową. Zdarzają się również przesyłki opakowane czarną nieprzezroczystą folią – najczęściej w przypadku wartościowych rzeczy. Nie ma reguł ani standardów dotyczących folii, którą ma być opakowana przesyłka.

(dowód: nagranie z monitoringu magazynu znajdujące się na płycie CD k. 36; potwierdzenie przyjęcia towaru na magazyn – k. 55; zeznania świadka M. Ł. k. 74-78; zeznania świadka P. L. – k. 145-146; przesłuchanie w charakterze strony powoda K. S. k. 147-149;)

W dniu 7 listopada 2010 roku w porcie w D. podczas kontroli celnej przewożonego towaru stwierdzono, że w przedmiotowym ładunku znajdują się kartony przemycanych papierosów. Brytyjski Urząd Celny zatrzymał ładunek oraz pojazd należący do powoda. Powód podstawił inny pojazd, który przewiózł pozostałe przesyłki do magazynu w E..

(dowód: pismo z Urzędu Celnego w D. k. 13 wraz z tłumaczeniem k. 108; pismo z dnia 18 stycznia 2011 roku k. 14 wraz z tłumaczeniem k. 109; przesłuchanie w charakterze strony powoda K. S. k. 147-149)

Pismem z dnia 8 grudnia 2010 roku K. S. poinformował (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. o fakcie zatrzymania pojazdu wraz z ładunkiem przez Brytyjski Urząd Celny oraz zwrócił się do zajęcia stanowiska w sprawie poniesionych kosztów.

(dowód: pismo powoda z dnia 8 grudnia 2010 roku wraz z dowodem potwierdzenia obioru k. 15-16).

W odpowiedzi na powyższe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. poinformowała, że nie była nadawcą przesyłki przewożonej przez powoda na podstawie zlecenia z dnia 4 listopada 2010 roku, jak również załadunek przesyłki nie odbywał się w magazynie, za którego prowadzenie odpowiadała. Pozwana poinformowała, że działała w niniejszej sprawie jedynie jako przewoźnik, który otrzymał zlecenie przewozu przesyłki i następnie powodowi, jako podwykonawcy, zlecił wykonanie transportu. Pozwana oświadczyła, że nie jest odpowiedzialna za ewentualne szkody związane z nieprawidłowościami dotyczącymi zawartości przesyłki przewożonej.

(dowód: pismo pozwanej z dnia 20 grudnia 2010 roku k. 19)

W piśmie z dnia 8 kwietnia 2011 roku K. S. zażądał zwrotu strat, poniesionych w związku z otrzymaniem kary za nielegalny przewóz papierosów w wysokości 3.000 £, kosztów podstawienia drugiego samochodu w wysokości 900 €, kosztów dwu i pół miesięcznego postoju kierowcy w wysokości 3.000 zł, kosztów dwu i pół miesięcznej opłaty za samochód w wysokości 15.000 zł, zwrotu dwu i pół miesięcznej utraty zarobków w wysokości 10.000 zł, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

(dowód: pismo powoda z dnia 8 kwietnia 2011 roku wraz z dowodem potwierdzenia odbioru k. 17-18)

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy, zeznaniach świadków M. Ł. i P. L. oraz przesłuchaniu powoda K. S. w charakterze strony.

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2015 roku oddalono wniosek powoda o zobowiązanie pozwanego do złożenia umowy łączącej spółki (...), ewentualnie przedłożenia umowy najmu. Wniosek ten nie miał znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Nie dotyczył bowiem okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Zgodnie z ogólnymi regułami postępowania dowodowego, obowiązek przedstawienia dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy spoczywa na stronach, a ciężar udowodnienia faktów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne – art. 6 k.c. w zw. z art. 3 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c.

W niniejszej sprawie powód dochodził zapłaty odszkodowania. Wskazywał, że wskutek zatrzymania należącego do niego pojazdu przez brytyjskie służby celne poniósł szkodę w kwocie 48.344,35 złotych, przy tym w przedmiotowej sprawie dochodzi jedynie części tego roszczenia - 200 złotych. Przyczyną zatrzymania było ujawnienie w przewożonym ładunku przemycanych papierosów. Powód wskazywał, że odpowiedzialność za powstanie szkody ponosi pozwana jako nadawca przesyłki. Jako podstawę odpowiedzialności powód podnosił zarówno przepisy dotyczące nienależytego wykonania zobowiązania, jak i czynu niedozwolonego.

W przedmiotowej sprawie stan faktyczny był w istocie w przeważającej mierze pomiędzy stronami niesporny. Wynikał również ze złożonych dokumentów oraz zeznań przesłuchanych świadków. Odmienne stanowiska odnosiły się do oceny tego stanu w świetle obowiązków obciążających pozwaną spółkę.

Strony procesu łączyła umowa przewozu, na podstawie której powód zobowiązał się przewieźć na zlecenie pozwanej przesyłkę z magazynu prowadzonego przez (...) sp. z o.o. w O. do magazynu (...) Ltd znajdującego się w E. w Wielkiej Brytanii. Z kolei pozwana otrzymała zlecenie przewiezienia tej przesyłki od M. O. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą T. na trasie magazyn (...) sp. z o.o. w O. – siedziba odbiorcy (...) Ltd w L..

W konsekwencji należało przyjąć, że pozwana spółka była przewoźnikiem, który zlecił transport przesyłki na części trasy podprzewoźnikowi – powodowi.

Ponieważ transport, którego dotyczy zawarta pomiędzy stronami umowa odbywał się na trasie Polska – Wielka Brytania, dochodzone w niniejszej sprawie roszczenie powinno być oceniane z uwzględnieniem przepisów Konwencji o umowie międzynarodowego przewoży drogowego towarów (CMR) i protokołu podpisania sporządzonych w G. w dniu 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, Nr 49, poz. 238), zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 tej Konwencji stosuje się ja do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsce przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się.

Obowiązki pozwanej spółki jako strony umowy przewozu zawartej z powodem, które mogłyby mieć zastosowanie w przedstawionym stanie faktycznym opisane są w art. 7 ust. 1 lit. a w zw. z art. 6 ust. 1 Konwencji CMR. Zgodnie z tymi przepisami nadawca odpowiada za wszelkie koszty i szkody, jakie mógłby ponieść przewoźnik na skutek nieścisłości lub niedostateczności: danych wymienionych w artykule 6, ustęp 1, b), d), e), f), g), h) i j), tj. m.in. powszechnie używane określenie rodzaju towaru oraz sposób opakowania, a dla towarów niebezpiecznych ich ogólnie uznane określenie, ilość sztuk, ich cechy i numery, wagę brutto lub inaczej wyrażoną ilość towaru.

W ocenie Sądu, w przedmiotowej sprawie nie mamy do czynienia z przewidzianą w powyższym przepisie nieścisłością lub niedostatecznością danych wymienionych w liście przewozowym. Przedmiotem przewozu miała być i w rzeczywistości była tzw. drobnica, tzn. wiele różnych przesyłek o określonej łącznie wadze i ilości jednostek ładunkowych. Powód nie podnosił aby szkoda, którą poniósł wynikała z niedokładnego lub niewłaściwego wpisania do listu przewozowego cech przewożonego towaru.

Brak było podstaw do zasądzenia odszkodowania przy odwołaniu się do ogólnych przepisów o niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu zobowiązania. Konwencja o Umowie Międzynarodowego P. (...) Towarów CMR nie reguluje wszystkich przypadków odpowiedzialności za szkodę spowodowaną niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy przewozu przez nadawcę. W związku z tym mając na uwadze treść art. 27 Konwencji Rzymskiej z dnia 19 czerwca 1980 roku o prawie właściwym dla zobowiązań umownych (Dz. U. z 2008 r., Nr 10 poz. 57) zastosowanie znajdzie prawo obowiązujące w siedzibie przewoźnika, tj. prawo polskie. Ponieważ ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. Nr 50, poz. 601 z późn. zm.), ani przepisy kodeksu cywilnego regulujące umowę przewozu również nie zawierają szczególnych postanowień w tym zakresie, nadawca (pозwana w niniejszej sprawie) ponosić może odpowiedzialność na podstawie ogólnych przepisów dotyczących niewykonania zobowiązania, tj. na podstawie art. 471 k.c.

Zgodnie z art. 471 k.c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W przypadku roszczenia opartego na art. 471 k.c. zaistnieć muszą trzy przesłanki odpowiedzialności kontraktowej, określone w tym przepisie. Przesłanki te, co należy podkreślić, wystąpić muszą łącznie. Są one następujące: niewykonanie bądź nienależyte wykonanie zobowiązania (naruszenie zobowiązania); fakt poniesienia szkody oraz istnienie związku przyczynowego pomiędzy niewykonaniem bądź nienależytym wykonaniem zobowiązania a szkodą (por. np. wyrok SA w Warszawie z dnia 9 października 2008 r., VI ACa 317/2008, niepubl.; wyrok SA w Poznaniu z dnia 14 grudnia 2006 r., I ACa 707/06, LEX nr 330993; wyrok SN z dnia 15 października 2009 r., I CSK 84/09, LEX nr 564967). Odwołując się do treści art. 471 k.c. oraz uwzględniając art. 6 k.c. należy stwierdzić, że przy odpowiedzialności kontraktowej ciężar dowodu rozkłada się następująco: wierzyciel (powód) ma wykazać istnienie stosunku zobowiązaniowego oraz jego treść, fakt niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, jak również poniesioną szkodę oraz jej wysokość. Nie musi natomiast udowadniać, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło na skutek okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność. W art. 471 k.c. zawarte jest bowiem domniemanie, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło na skutek okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność. Tym samym na dłużnika (pозwanego) przerzucony został obowiązek wykazania, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło na skutek okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Z reguły oznacza to konieczność wykazania, że taka sytuacja wystąpiła, jako skutek zdarzeń niezawinionych przez dłużnika.

W przedmiotowej sprawie powód powinien więc udowodnić w pierwszej kolejności fakt nienależytego wykonania zobowiązania przez pозwaną przy przyjęciu przeciętnego miernika staranności. Działalność pозwanej należy oceniać przy uwzględnieniu obowiązków ciężających na przewoźniku, który zleca przewóz podprzewoźnikowi. Strony postępowania w dacie zawierania umowy wiedziały bowiem, że powód jest podprzewoźnikiem, a pозwana przewoźnikiem wykonującym przewóz na zlecenie osoby trzeciej.

Powód podnosił w toku procesu, że pозwana nie sprawdziła danych swojego kontrahenta, tj. M. O.. W ocenie Sądu, przewoźnika, który zleca przewóz podprzewoźnikowi nie obciąża ogólny obowiązek sprawdzania wiarygodności każdego zleceniodawcy, jeśli podane przez niego dane lub kontekst sytuacyjny nie nasuwają wątpliwości. Z zeznań świadka M. Ł. wynika, że pозwana wcześniej współpracowała z M. O. i na jego zlecenie wykonane zostały cztery przewozy. Przed przyjęciem zleceń, jak w każdym innym przypadku, zażądała standardowych dokumentów, które zostały złożone i nie budziły wątpliwości. Wskazywana przez powoda możliwość sprawdzenia, czy faktycznie zleceniobiorca prowadzi działalność gospodarczą pod wskazywanym adresem nie należy do przeciętnego miernika

staranności. Co więcej, z uwagi na charakter prowadzonej przez pozwaną działalności nie byłoby to w praktyce w ogóle możliwe. Na marginesie należy wskazać, że sam powód jako profesjonalny przewoźnik wskazał, iż nigdy wcześniej nie zdarzyło mu się sprawdzić, czy rzeczywiście jego zleceniodawca prowadzi działalność pod wskazanym adresem.

W przedmiotowej sprawie pozwana nie naruszyła również obowiązków dotyczących sprawdzenia stanu przesyłki. Była ona zapakowana w sposób uniemożliwiający ocenę, co znajduje się w środku opakowania. Wielkość i waga przesyłki wskazywały, że mogą znajdować się w nich deklarowane rzeczy, tj. sprzęt AGD. Również opakowanie palet czarną nieprzeźroczystą folią nie jest czymś wyjątkowym i zdarza się w obrocie międzynarodowym, w szczególności w przypadku wartościowych towarów. Powód nie zgłosił wniosków dowodowych, które mogłyby wskazywać na konieczność dokonania szczególnej analizy przesyłek danego rodzaju, opakowanych w określony sposób lub wysyłanych w danym czasie i w dane miejsce. Powód nie wykazał, że obowiązek taki wynika z powszechnie przyjmowanego zwyczaju lub nieformalnych uzgodnień. Należy przy tym podkreślić, że powód jest również profesjonalnym przewoźnikiem. Kierowca powoda posiadający odpowiednie przeszkolenie i doświadczenie w zakresie przewozu przesyłek (oświadczenie z dnia 1 maja 2008 roku – k. 10) nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń co do stanu towaru i opakowania, mimo że był obecny przy załadunku. Trudno więc stawiać wyższe wymagania w tym zakresie pozwanej.

Zatrzymanie pojazdu przez brytyjskie służby celne było spowodowane przestępczą działalnością nieznanymi osobami, które jedynie wykorzystały przewożony towar aby osiągnąć własny cel. Palety zostały przygotowane do tej czynności - opakowane w sposób utrudniający wykrycie przemytu.

Brak było również uznania odpowiedzialności pozwanej z tytułu deliktu (popelnienia czynu niedozwolonego). Zgodnie z art. 416 k.c. osoba prawna jest obowiązana do naprawienia szkody wyrządzonej z winy jej organu. Przesłankami odpowiedzialności osoby prawnej są: zawinione wyrządzenia szkody przez organ osoby prawnej w ramach przysługujących mu uprawnień oraz związek przyczynowy pomiędzy czynnościami organu osoby prawnej i szkodą.

Z kolei, zgodnie z art. 430 k.c., kto na własny rachunek powierza wykonanie czynności osobie, która przy wykonywaniu tej czynności podlega jego kierownictwu i ma obowiązek stosować się do jego wskazówek, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną z winy tej osoby przy wykonywaniu powierzonej jej czynności. Przesłankami odpowiedzialności zwierzchnika na podstawie art. 430 k.c. są: powierzenie na własny rachunek wykonania czynności podwładnemu; zawiniony czyn niedozwolony podwładnego; szkoda wyrządzona przy wykonywaniu powierzonej podwładnemu czynności; związek przyczynowy między czynem niedozwolonym podwładnego, a szkodą.

Powód nie udowodnił aby organ pozwanej lub podwładny tej osoby popełnił czyn niedozwolony, który spowodował szkodę. W przedmiotowej sprawie czynem takim było umieszczenie papierosów na ofoliowanych paletach, stanowiących przedmiot przewozu. Należy przy tym podkreślić, że pozwana nie była właścicielem towaru, ani faktycznym nadawcą.

Powód nie udowodnił również wysokości szkody. Nie zgłosił bowiem na tę okoliczność żadnych wniosków dowodowych poza dowodem z przesłuchania stron. W trakcie przesłuchania powód nie był nawet dokładnie wskazać, jaka jest wysokość poniesionej przez niego szkody. Wysokość szkody nie znajduje potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym. Stanowi więc tylko gołosłowne twierdzenia powoda.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie wyżej powołanych przepisów, orzeczono jak w sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) (t.j. Dz. U. 2013, poz. 490). Na koszty te, poniesione przez pozwaną składały się: kwota 17 złotych uiszczonych opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz kwota 60 złotych tytułem wynagrodzenia pełnomocnika, tj. łącznie 77 złotych.